

AVOKATI I POPULLIT

Adresa: Bulevardi: "Zhan D'Ark" Nr.2
Tiranë, Shqipëri

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
AVOKATI I POPULLIT

Mekanizmi Kombëtar për Parandalimin e Torturës,
trajtimit ose dënimit të egër, çnjerëzor ose poshtërues

Tel/Fax: +355 4 2380 300/315
E-mail: ap@avokatipopullit.gov.al
www.avokatipopullit.gov.al

Nr. Prot.
Nr. Dok. 202002208/2

Tiranë ___/___/2020

Lënda: *Rekomandime për inspektimin e kryer në ambientet e shoqërimit në Komisaratin e Policisë Peqin.*

Drejtuar: KOMISARIATIT TË POLICISË PEQIN

PEQIN

Për dijëni: Drejtues i parë Arjan MUÇA
Drejtor i Drejtorisë Vendore të Policisë Elbasan

ELBASAN

Të nderuar zotërinj,

Avokati i Popullit, në rolin e Mekanizmit Kombëtar për parandalimin e torturës, trajtimit ose dënimit të egër, çnjerëzor ose poshtërues, në vijim Mekanizmi Kombëtar¹, bazuar në nenin 19/1 të ligjit nr. 8454, datë 04.02.1999, "Për Avokatin e Popullit", i ndryshuar, kreu një inspektim në Komisaratin e Policisë Peqin.

Inspektimi u krye në datën 11.02.2020, sipas një Plani Inspektimi të miratuar nga Avokati i Popullit. Në përbërje të grupit inspektues morën pjesë z.Besnik Deda, znj.Nertila Qafzezi dhe z.Hazbi Selita, me detyrë nd/komisioner pranë Mekanizmit Kombëtar.

Inspektimi kishte si qëllim verifikimin e respektimit të standardeve të përcaktuara në ligjin nr.108/2014, "Për Policinë e Shtetit", Urdhrin e Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit nr.925, datë 18.07.2019, për miratimin e procedurës standarde "Trajtimi dhe sigurimi i personave të arrestuar/ndaluar në ambientet e Policisë së Shtetit, evidentimi dhe zgjidhja e kërkesë/ankesave të tyre", Urdhrin e Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit nr.306, datë 31.03.2016, për miratimin e procedurës standarde "Rregullat teknike të shoqërimit në polici", si dhe zbatimin e rekomandimeve të Avokatit të Popullit të bëra gjatë inspektimit të mëparshme.

Institucioni i Avokati i Popullit, pasi u njoh me konstatimet e grupit inspektues ka detyrimin kushtetues dhe ligjor t'ju parashtojë konkluzionet përfundimtare, si më poshtë vijon:

¹ Neni 81 i ligjit nr. 81/2020 "Për të drejtat dhe trajtimin e të dënuarve me burgim dhe të paraburgosurve".

Shënime të përgjithshme

Në përputhje me metodologjinë e zhvillimit të inspektimit në institucionet ku mbahen e trajtohen shtetas të privuar nga liria, grupi i punës u takua me shefin e komisariatit të policisë Peqin, i cili u vu në dijeni lidhur me qëllimin e inspektimit.

Shefi i Komisarariatit Peqin, informoi grupin e inspektimit për kushtet në të cilat ndodhet ambienti i shoqërimit, angazhimin e punonjësve të policisë për garantimin dhe mbrojtjen e të drejtave ligjore të personave të privuar nga liria në këto ambiente, si dhe masat e marra për zbatimin e rekomandimeve të Institucionit të Avokatit të Popullit nga inspektimi i mëparshëm.

Në vijim, grupi i inspektimit vizitoi ambientet e shoqërimit, zyrat e punonjësve të policisë, si dhe u njoh me dokumentacionin përkatës ku pasqyroheshin veprimet e kryera me personat e shoqëruar dhe të arrestuar apo ndaluar.

Drejtuesi i komisariatit dhe punonjësit e tjerë të policisë, me të cilët kontaktoi grupi i inspektimit, u treguan bashkëpunues dhe transparentë gjatë inspektimit që zhvilloi në këto ambiente.

Nga verifikimi në vend i masave për zbatimin e rekomandimeve të Institucionit të Avokatit të Popullit nga inspektimi i mëparshëm, rezultoi se:

1. **Nuk ishte plotësuar rekomandimi**, për ndërtimin e dhomës për marrjen në pyetje të personave të shoqëruar dhe intervistimit të personave të arrestuar/ndaluar nga oficerët e policisë gjyqësore.
2. **Nuk ishte plotësuar rekomandimi**, për instalimin e sistemit të monitorimit me kamera në korridorin e ambientit të shoqërimit, si dhe në dhomat e marrjes në pyetje/intervistimit të shtetasve të shoqëruar dhe të arrestuar/ndaluar.

Në përfundim të inspektimit grupi monitorues konstatoi se, në ambientet aktuale në Komisariatin e Policisë Peqin, vazhdonin të ishin të pranishme disa problematika dhe konkretisht:

Ambientet e shoqërimit dhe kushtet e tyre

Në Komisariatin e Policisë Peqin, ambienti i shoqërimit në tërësi ishte i ndërtuar sipas parashikimeve të bëra në ligjin nr.108/2014, “Për Policinë e Shtetit”, i ndryshuar dhe procedurës standarde “Rregullat teknike të shoqërimit në polici”, miratuar me Urdhrin e Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit nr.306, datë 31.03.2016.

Mjedisi i shoqërimit ndodhej në një ndërtesë më vete nga godina kryesore e komisariatit. Kjo ndërtesë ishte e vjetër dhe e amortizuar. Ambienti shoqërimit përbëhej nga 3(tre) dhoma shoqërimi të ndara më vete 1(një) dhomë për shoqërimi për personat e rritur, 1(një) dhomë për femra dhe 1(një) dhomë për të mitur.

Dhomat e shoqërimit ishin me sipërfaqe dhe hapësira të bollshme për qëndrimin dhe trajtimin e të shoqëruarve, të paisura me tavolina dhe stola për të mundësuar qëndrimin

ulur të personave. Përmasat e dhomave të shoqërimit ishin 3mx3m dhe kishin kapacitet për mbajtjen dhe qëndrimin ulur deri 4 persona për secilën dhomë.

Dritaret e dhomave të shoqërimit lejonin ajrimin dhe ndriçimin e plotë natyral, si dhe kishin ndriçim që furnizohej nga rrjeti elektrik. Në pjesën e jashtme, dritaret ishin të siguruara me skarë hekuri, me qëllim parandalimin e largimit apo arratisjes së personave të shoqëruar nga këto mjedise.

Në dhomat e shoqërimit ishte evidente lagështira dhe era e rëndë e mykut. Ato **nuk** ishin të lyera dhe **nuk** ishin të pastra nga ana higjieno sanitare. Dyert e dhomave të shoqërimit ishin me bravë dhe mbylleshin nga jashtë me çelës.

Në korridorin e ambientit të shoqërimit ndodhej vetëm një tualet, e pajisur me çezëm dhe kishte ujë të rrjedhshëm pa ndërprerje. Dera e tualetit ishte e prishur dhe pa bravë për mbylljen e saj. Tualeti nuk plotësonte kushtet higjieno sanitare.

Në ambientin dhe dhomat e shoqërimit, nuk u konstatuan sende dhe mjete të tilla që mund të shërbejnë për kryerjen e vetëvrasjeve apo për kundërveprim ndaj punonjësve të policisë.

Marrja në pyetje dhe intervistimi i personave të shoqëruar, në mungesë të një ambientit më vete, kryhej në zyrat e punës të punonjësve të policisë. Dhomat e shoqërimit dhe zyrat e punës të punonjësve të policisë, nuk monitoroheshin nga sistemi i kamerave.

Në kohën e kryerjes së inspektimit, në ambientin e shoqërimit të komisariatit, nuk kishte asnjë person të shoqëruar, me qëllim realizimin e intervistave nga ana e grupit të inspektimit, në lidhje me trajtimin që u bëhet personave të shoqëruar nga ana e punonjësve të policisë.

Gjatë inspektimit, u konstatua se në këtë komisariat zbatohet detyrimi ligjor i parashikuar në nenin 109/5 dhe 122/5 të ligjit nr. 108/2014 “Për Policinë e Shtetit”, i ndryshuar, si dhe në kapitullin VII, pika a.3.4 të procedurave standarde për plotësimin dhe dhënien e procesverbalit të veprimeve të kryera me të shoqëruarit nga punonjësit e policisë që ishin ngarkuar me detyrën e kryerjes së verifikimit dhe trajtimin e çështjes përkatëse.

U evidentuan disa praktika të njëpasnjëshme ku rezultoi se, në përfundim të procedurave dhe veprimeve të kryera nga punonjësit e policisë të komisariatit, mbaheshin procesverbalet përkatëse dhe një kopje e firmosur i jepej personit të shoqëruar.

Ambientet e sigurisë dhe kushtet e tyre

Në Komisarlatin e Policisë Peqin nuk kishte ambiente të sigurisë dhe personat e arrestuar/ndaluar, në përfundim të veprimeve proceduriale nga ana e punonjësve të policisë, ata dërgoheshin menjëherë në dhomat e sigurisë të Komisarlatin të Policisë Elbasan.

Regjistri i personave të shoqëruar, si dhe trajtimi i të shoqëruarve

Në Komisarlatin e Policisë Peqin, u konstatua se “Regjistri i evidentimit të të dhënave për personat e shoqëruar”, ishte i tipit “Model nr.1”, konform procedurave standarde

“Rregullat teknike të shoqërimit në polici”, miratuar me Urdhrin nr.306, datë 31.03.2016 të Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit dhe ishte i sekretuar.

Të gjithë personat e shoqëruar në organin e policisë sipas dispozitave të ligjit nr.108/2014 “Për Policinë e Shtetit”, i ndryshuar, regjistroheshin në këtë regjistër nga punonjësit e zyrës së informacionit.

Nga kqyrja e këtij regjistri rezultoi se, koha e qëndrimit në gjendje shoqërimi të shtetasve ishte e ndryshme nga 1 deri në 10 orë në raste të veçanta. Rubrikat e regjistrimit ishin plotësuar në mënyrë korrekte, me përgjegjësi dhe saktësi nga punonjësit e policisë².

Në këtë komisariat kishte regjistër për personat e arrestuar/ndaluar, ku evidentoheshin të gjitha rastet e arrestimeve dhe ndalimeve të kryera nga punonjësit e këtij organi, i cili ishte i sekretuar. Në rastet e arrestimeve dhe të ndalimeve të personave të shoqëruar, ora e arrestimit/ndalimit përputhej me orën e shoqërimit të tyre në organin e policisë.

Ndërkohë u konstatua se në këtë Komisariat kishte regjistër për evidentimin e kërkesë/ankesave të personave të shoqëruar, të arrestuar dhe të ndaluar, sikurse parashikohet në nenin 115 të ligjit nr. 108/2014 “Për Policinë e Shtetit”, i ndryshuar, por për periudhën që u krye inspektimi, nuk ishte evidentuar asnjë ankesë apo kërkesë.

Ambientet e intervistimit

Në Komisaratin e Policisë Peqin, oficerët e policisë gjyqësore i kryenin veprimet procedurale me shtetasit në zyrat e tyre të punës. Këto ambiente nuk ishin të monitoruara me kamera, për vëzhgimin gjatë kryerjes së veprimeve procedurale nga oficerët e policisë gjyqësore.

Lidhur me këtë fakt, Avokati i Popullit nisur edhe nga inspektimi i mëparshëm ka rekomanduar marrjen e masave për krijimin e zyrave të veçanta ku merren në pyetje shtetasit gjatë kryerjes së veprimeve procedurale nga oficerët e policisë gjyqësore dhe instalimin e sistemit të monitorimit me kamera në këto zyra, por sikurse u përshkrua edhe më sipër, ky rekomandim nuk është zbatuar ende.

Avokati i Popullit, duke iu referuar standardeve ndërkombëtare³, e konsideron procesin e monitorimit filmik një element parësor për mbrojtjen e të drejtave dhe lirive të njeriut, pasi ka efekt parandalues për kryerjen e veprave të dhunshme dhe të dënueshme, si nga ana e të shoqëruarve, ndaluarve e arrestuarve, ashtu dhe nga vetë punonjësit e policisë së shtetit.

Nga monitorimi që u krye në zyrat e punonjësve të policisë, nuk u gjetën sende, prania e të cilave të ekspozonte dhunë tek personat me të cilët ata kryenin veprime procedurale.

² Kreu VII, Procedurat standarde “Rregullat teknike të shoqërimit në polici”.

³ “Një sistem i monitorimit të vazhdueshëm i standardeve dhe procedurave të intervistave të policisë duhet vënë në zbatim, po ashtu; kjo kërkon një regjistrim të saktë të intervistave të personave në ambientet e policisë, të cilat, nëse është e mundur duhet të zhvillohen me pajisje regjistruese elektronike (audio dhe/video). Duhet të kërkohet që të regjistrohet në mënyrë sistematike koha kur ka filluar dhe mbaruar intervista, ndonjë kërkesë të bërë nga i ndaluari gjatë intervistës, si dhe të personave të pranishëm gjatë çdo interviste.” CPT’ reports; Armenia: Visit 2010[par.18]

Ndihma juridike dhe psikologjike

Nga pyetja e punonjësve të policisë rezultoi se në rastet kur të arrestuarit/ndaluarit madhorë të cilët nuk kishin mundësi financiare për të marrë avokat privat dhe kërkonin ndihmë juridike, atyre iu sigurohej mbrojtja me avokat.

Në rastet kur të arrestuarit/ndaluarit ishin të mitur, ata shoqëroheshin për në ambientet e sigurisë të Drejtorisë Vendore të Policisë Elbasan, për kryerjen e veprimeve proceduriale nga oficerët e policisë gjyqësore të seksionit për të miturit dhe në praninë e detyrueshme të avokatit mbrojtës të caktuar kryesisht dhe të psikologut.

Avokatët siguroheshin nga lista e avokatëve të dërguar nga organi i Prokurorisë Elbasan, sipas dispozitave të Kodit të Procedurës Penale, e cila ishte e afishuar në ambiente të dukshme dhe të aksesueshme. Ndërsa psikologu ishte në organikë të Drejtorisë Vendore të Policisë Elbasan.

Gjatë inspektimit u konstatua se, në korridorin e godinës dhe ambientit të shoqërimit, si dhe në dhomat e shoqërimit të këtij komisariati, ishin afishuar postera me të drejtat ligjore të personave të shoqëruar në organin e policisë dhe të personave të arrestuar/ndaluar.

Ndërkohë u konstatua se në këtë Komisarariat zbatohet detyrimi ligjor i parashikuar në nenin 109/5 dhe 122/5 të ligjit Nr. 108/2014 “Për Policinë e Shtetit”, i ndryshuar, si dhe në kapitullin VII, pika a.3.4 të procedurave standarde për plotësimin dhe dhënien e procesverbalit të veprimeve të kryera me të shoqëruarit nga punonjësit e policisë që ishin ngarkuar me detyrën e kryerjes së verifikimit dhe trajtimin e çështjes përkatëse.

Sa më sipër, bazuar në pikën 3 të nenit 63 të Kushtetutës ku parashikohet se: “*Avokati i Popullit ka të drejtë të bëjë rekomandime dhe të propozojë masa kur vëren shkelje të të drejtave dhe lirive të njeriut nga administrata publike*” dhe në bazë të nenit 21/b të ligjit nr. 8454 dt.04.02.1999 “*Për Avokatin e Popullit*”, i ndryshuar, ku përcaktohet se: “*Avokati i Popullit paraqet rekomandime për vënien në vend të së drejtës së shkelur tek organi administrativ, që, sipas tij ka shkaktuar shkelje të të drejtave dhe lirive*”, me qëllim zgjidhjen e problemeve të konstatuara gjatë këtij inspektimi,

REKOMANDOJMË:

1. Marrjen e masave të menjëhershme, për krijimin e dhomës për marrjen në pyetje të personave të shoqëruar dhe dhomës të intervistimit të personave të arrestuar/ndaluar nga oficerët e policisë gjyqësore.
2. Marrjen e masave të nevojshme, për instalimin e sistemit të monitorimit me kamera në korridorin e ambientit të shoqërimit dhe në dhomat e marrjes në pyetje/intervistimit të shtetasve të shoqëruar dhe të arrestuar/ndaluar.
3. Marrjen e masave të menjëhershme, për lyerjen, pastrimin dhe dizifektimin e ambienteve që ndodhen mjedisin e shoqërimit dhe mbajtjen e tyre në kushte të përshtatshme.

4. Marrjen e masave të menjëhershme për pajisjen e tualetit në ambjentin e shoqërimit me pajisje hidro-sanitare dhe bravë për mbylljen e derës.

Për qëndrimin që do të mbani dhe masat që do të merrni në zbatim të këtij rekomandimi, të vihemi në dijeni brenda afatit 30 ditor sipas nenit 22 të ligjit nr. 8454, datë 04.02.1999 “Për Avokatin e Popullit”, i ndryshuar.

Duke besuar në mirëkuptimin dhe bashkëpunimin tuaj.

KOMISIONER

Ermonela XHAFA